
Husitská teologie - studijní předměty

Příprava disertační práce I.-IV.

Zpracování disertačního projektu je klíčová součást doktorského studia, zde student prokazuje schopnost samostatné vědecké práce a kritické reflexe tématu. Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění. Tato část zaručuje kontrolu postupu přípravy disertační práce a v individuálním studijním plánu je uložena pro každý rok studia.

Každý rok je splnění povinnosti potvrzováno zápočtem, který uděluje školitel.

Doktorandský disertační seminář

Seminář je platforma studentů prezenční a kombinované formy studia pro představení a následný diskurs nad tématy disertačních prací, pramennou základnou, metodologií, postupem prací, badatelskými přístupy. Seminář je prostorem pro sdílení zkušeností ze zahraničních vědeckých pobytů, odborných konferencí. Je nástrojem pravidelného kontaktu studenta s fakultou a motivuje k efektivnější práci na přípravě disertace.

Koná se jednou za dva měsíce. V individuálním studijním plánu je tato povinnost uložena pro každý rok studia.

Každý rok je splnění povinnosti potvrzováno zápočtem, který uděluje habilitovaný (akademický nebo vědecký pracovník) v pracovně právním vztahu s fakultou po schválení oborovou radou. Ten je také oprávněn stanovit individuální povinnosti, jimiž může student ve výjimečných odůvodněných případech seminář nahradit.

Husitská teologie I.

Další požadavky na studenta: Student má povinnost předložení soupisu nastudované odborné a pramenné literatury ke zkoušce.

Přednášející:

prof. ThDr. Jan B. Lášek, Dr.h.c.

prof. ThDr. Zdeněk Kučera, Dr.h.c.

doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.

doc. ThDr. Kamila Veverková, Th.D.

Anotace: Tematický okruh **husitská teologie I.** poskytuje prostor pro prohlubující studium klíčových a aktuálních problémů **systematické husitské teologie a církevních dějin**, prostřednictvím studia odborné a pramenné literatury a následných odborných diskusí se zkoušejícím. V rámci tohoto okruhu je zpravidla jednou za akademický rok vypsán přednáškový cyklus. V individuálním studijním plánu je tato povinnost uložena jednou za standardní dobu studia a je obvykle plánována ke splnění do třetího roku studia včetně.

Splnění povinnosti je potvrzováno zkouškou s výsledkem prospěl, kterou uděluje zkoušející.

Dílčí doktorská zkouška ze systematické teologie

Studenti rozšíří své vědomosti v oblasti vývoje křesťanské nauky, zejména moderní teologie a seznámí se s významnými koncepty současné systematické teologie v ekumenickém horizontu. Specificky se bude předmět zaměřovat na definici teologie; rozklad metafyzického obrazu světa; konec staré kultury a společnosti; tvorbu filozofie řeči; teologii krize; filozofický personalismus; dimensionální pojetí skutečnosti; odmytologizování a existenciální interpretaci; na situaci teologie a církve uprostřed postmoderní společnosti a globálního chaosu; na problém komunikace; na hledání nových komunikačních principů; na komunikační problém teologie a její přerod ze stavu zrodu do komunikabilního půdorysu, na současné etické problémy apod. Studenti reflektují prostudovanou literaturu, kterou mají předepsanou v rámci individuálního studijního plánu a tematizují teologické výpovědi v širokých filosofických a etických souvislostech.

Studijní okruhy:

1. okruh: **Specifika husitské teologie**
2. okruh: **Vybrané dogmatické dílo**

Literatura:

1. okruh

Základní orientace v literatuře - doporučené:

- KUČERA, Zdeněk. Hoře a milost: Ke kořenům teologie církve radikálního modernismu. Brno: L. Marek, 2001.
- KUČERA, Zdeněk. Trojiční teologie: základ teologie ve zjevení. Brno: L. Marek, 2002.
- VOGEL, Jiří. Církev v sekularizované společnosti: Studie k husitské eklesiologii. 1. vydání. Brno: L. Marek, 2005.

2. okruh

Doktorand si prostuduje jednu z následujících dogmatických prací:

- JOEST, Wilfried. Dogmatik. Band 1., Die Wirklichkeit Gottes. 2. Aufl. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1987. 341 s.
- JOEST, Wilfried. Dogmatik. Band 2., Der Weg Gottes mit dem Menschen. 2. Aufl. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1990. 356 s.
- KORSCH, Dietrich. Dogmatik im Grundriß : eine Einführung in die christliche Deutung menschlichen Lebens mit Gott. Tübingen : Mohr Siebeck, 2000. 293 s.
- OTT, Heinrich, OTTE, Klaus. Die Antwort des Glaubens: Systematische Theologie in 50 Artikeln. 3. Auflage, Stuttgart: Kohlhammer, 1999. 544 s.
- RAHNER, Karl. Základy křesťanské víry. Přel. K. Říha et al. 2. vyd. Svitavy: Trinitas, 2004. 643 s.
- TILLICH, Paul. Systematic Theology, Vol. I. - III. Chicago: University of Chicago Press, I. 1973, II. 1975, III. 2011, I. 312 s., II. 195 s., III. 441 s.
- WENZ, Gunther. Religion. Aspekte ihres Begriffs und ihrer Theorie in der Neuzeit. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 275 s. (Studium Systematische Theologie Bd. 1).
- WENZ, Gunther. Offenbarung. Problemhorizonte moderner evangelischer Theologie. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 285 s. (Studium Systematische Theologie Bd. 2).
- WENZ, Gunther. Kirche. Perspektiven reformatorischer Ekklesiologie in ökumenischer Absicht. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005. 284 s. (Studium Systematischer Theologie Bd. 3).
- WENZ, Gunther. Gott : implizite Voraussetzungen christlicher Theologie. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. 320 s. (Studium Systematische Theologie Bd. 4).

Dílčí doktorská zkouška z církevních dějin

V rámci církevních dějin a historické teologie je kladen důraz na českou reformaci v souvislosti s celkovým směřováním fakulty, dále pak na studium reformních proudů v katolické církvi v novověku, speciálně katolického modernismu. Od absolventů se vyžaduje nejen obrys, ale detailní znalost zejména teologického myšlení české reformace a jeho geneze. Musí zvládnout na dobré úrovni pramennou základnu, ve které se dobře orientují. Samostatně s prameny (tištěnými i rukopisnými) pracují. Totéž platí i o sekundární literatuře. Zvláštní důraz je také kladen na vyznání různých směrů, jejich kořeny a případně další vliv na jiné konfese, rovněž na recepci Písma svatého a na pojetí autority vůbec. Pokud jde o katolický modernismus, studenti si osvojí jeho genezi v jednotlivých jazykových oblastech a důkladně se seznámí s dílem předních modernistických teologů, včetně jejich vlivu na modernismus u nás. Osvojí se také práci s pramennou základnou pro toto období tak, aby byli schopni ji dále samostatně zpracovávat.

Studijní okruhy:

1. okruh: **Historiografie české reformace – církevní reforma ve 14. století**
Mistr J. Hus; husitské směry; česká a evropská reformace. Různé pohledy a koncepce, pramenná základna.
2. okruh: **Reformní proudy v katolické církvi v 17. – 19. století – jejich hodnocení v odborné literatuře**
I. vatikánský koncil a reakce na něj v zrcadle teologie, filosofie a historie; hodnocení modernismu jako celku i v jednotlivých jazykových oblastech, včetně pramenné základny.

Literatura:

1. okruh

- Fr. Kutnar, J. Marek: Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví, Praha 1997.
- Soukup P., Jan Hus-život a smrt kazatele, Praha 2015.
- Novotný V., Náboženské hnutí české ve 14. a 15. století, Praha 1915.
- Vooght Paul, L'herésie de Jean Hus, Louvain 1995 (2. vyd.), česky v Theologické revue 1997-2002.

2. okruh

- Kaňák M., Z dějin světových zápasů o pokrok na poli náboženském. 1. Katolický modernismus, Praha 1961.
- Budoucnost modernismu? Usp. I. Dolejšová a P. Hradílek, Praha 1999.

Husitská teologie II.

Další požadavky na studenta: Student má povinnost předložit soupis nastudované odborné a pramenné literatury ke zkoušce.

Přednášející:

prof. ThDr. Ján Liguš, Ph.D.
doc. Mgr. Jiří Beneš, Th.D.
doc. PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.

Anotace: Tematický okruh **husitská teologie II.** poskytuje prostor pro prohlubující studium klíčových a aktuálních problémů **biblické teologie** a **praktické teologie** prostřednictvím studia odborné a pramenné literatury a následných

odborných diskusí se zkoušejícím. V rámci tohoto okruhu je zpravidla jednou za akademický rok vypsan přednáškový cyklus. V individuálním studijním plánu je tato povinnost uložena jednou za standardní dobu studia a je obvykle plánována ke splnění do třetího roku studia včetně.

Splnění povinnosti je potvrzováno zkouškou s výsledkem prospěl, kterou uděluje zkoušející.

Základní a doporučená literatura: Podle aktuálního zaměření a náplně

Dílčí doktorská zkouška z biblické teologie

Biblická teologie má dvě části: Teologii Starého zákona a Teologii Nového zákona. Vzhledem k předpokladu, že student prošel kursy Teologie Starého zákona a Teologie Nového zákona při magisterském studiu, zaměří se ve svém samostudiu v doktorském programu buď na určitou koncepci, nebo specifický dílčí problém, který bude samostatně reflektovat v předkládané písemné práci. Současně musí prokázat schopnost samostatně exegetovat biblický text v původních jazycích.

Studijní okruhy:

1. okruh: **Dějiny starozákonního a novozákonního bádání od 18. století a bilance konfesních modelů**
2. okruh: **Současné modely biblické exegeze a jejich vztah k filologii a filosofickým modelům**

Literatura: bude doplněno

Dílčí doktorská zkouška z praktické teologie

Praktická teologie je vědecko-odborná, kritická reflexe praktických církevních činností a v specifickém pojetí se tu myslí na činnosti církve ČČSH. Jejím hlavním posláním je připravovat teologické a vědecko-odborné pracovníky pro všechny církevní činnosti a vědecký výzkum. Jde tu především o získání aktuální vědecko-odborné kompetence v oblasti zvěstování (v homiletice), v liturgice (v nauce o bohoslužbě), v náboženské výchově a výuce (v katechetice), v duchovní péči (poimenice), v sociální práci (diakonii) a v misijně-evangelizační službě. V posledních letech se ukazuje nutnost interdisciplinárního propojení praktické teologie s jinými humanitními vědami: s mezilidskou komunikací, s multikulturní výchovou, dále s pedagogickými vědami (sociální a speciální pedagogika), psychologii (vývojovou, psychologické osobnosti), s pastorační psychologií, pastoračním poradenstvím, gerontologií a jinými vědními disciplínami. Doktorské studium by mělo vést studenty k samostatným teoretickým invencím v prakticko-teologických disciplínách, k objevování vědecko-odborné užitečnosti interdisciplinární kooperace a k praktickému využití všech vědeckých objevů v církevních činnostech na základě empirického výzkumu.

Studijní okruhy:

1. okruh: **Vybrané disciplíny praktické teologie (homiletika a katechetika)**
2. okruh: **Vybrané dílo světové praktické teologie**

Literatura:

1. okruh:

- Ján Liguš, Tomáš Butta, Pavel Kolář a kol. Homiletika: *Kazatelství v kontextu tradice a přítomnosti. Studie z homiletiky, 1. Vydání.* Chomutova: Nakladatel L. Marek pro UK v Praze Husitskou teologickou fakultu, 2014, 318 s. ISBN 978-80-87127-69-8.
- Ján Liguš a kol. *Náboženská výchova a výuka. Sborník.* Brno: Nakladatelství L. Marek, Husitská teologická fakulta UK. Katedra praktické teologie, ekumenismu a mezilidské komunikace, 2005, 172 s. ISBN 80-86263-59-2.

2. okruh:

doktorand si prostuduje jedno z následujících děl praktické teologie:

- Handbuch der Praktischen Theologie. Erster Band. Die Praktische Theologie (*Einführung*). *Gestalt, Aufbau und Ordnung der Kirche, Zur Person des Kirchlichen Amtsträgers, Erster Band.* Bearbeitet von Heinrich Ammer, Jürgen Henkys et alii, Evangelische Verlagsanstalt Berlin, 1975. Ke studiu navrhuji části: 1-3 , tj. Stránky 7-227 Lizenz 420 205-8-75.
- Franz Xaver Arnold – Karl Rahner et alii: *Handbuch der Pastoraltheologie, Praktischer Theologie und der Kirche in ihrer Gegenwart*, Band 1, 2. Zweite überarbeitete Auflage, Herder Verlag Freiburg in Breisgau, 1970, s. 249-293.
- Stephen Pattison. The Challenge of Practical Theology. Selected Essays, 2007, 304 pp. ISBN 978-1-84310-453-7 .
- Practical Theology in a Multidisciplinary Context. Edited by David Willows and John Swinton, 2001, 224 pp. ISBN 978-1-85302-892-2. (Obě anglické publikace jsou objednány pro fakultní knihovnu!).
- Otto Haendler. Grundriss der Praktischen Theologie. Alfred Töpelmann, Berlin W 35, 1957, s. 1-143, jde o : I. Kapitel, II. Kapitel.

Pramenný jazyk

V individuálním studijním plánu je tato povinnost uložena jednou za standardní dobu studia a je obvykle plánována ke splnění do třetího roku studia včetně. Student má povinnost složit zkoušku z jednoho pramenného jazyka, s tím, že má možnost volby mezi řeckým a hebrejským jazykem.

Splnění povinnosti je potvrzováno zkouškou s výsledkem prospěl, kterou uděluje zkoušející.

Cílem je vybavit doktorandy na samostatnou přípravu ke zkoušce z **řeckého** nebo **hebrejského** jazyka. Doktorand pracuje s lexikografickými, gramatickými příručkami a odbornou literaturou. Individuálně konzultuje zadanou zkušební látku s přednášejícím.

Zkouška spočívá v četbě, překladu a gramatické interpretaci zadaného textu z Bible nebo z jiného pramenného textu v závislosti na tématu disertační práce.

Doktorská zkouška z řečtiny

Anotace: Student se samostatně připravuje ke zkoušce z řeckého jazyka. Doktorand pracuje s lexikografickými, gramatickými příručkami a odbornou literaturou. Individuálně konzultuje zadanou zkušební látku s vyučujícím. Zkouška spočívá v četbě, překladu a gramatické interpretaci zadaného textu z Nového zákona nebo z jiného pramenného textu.

Přednášející: doc. PhDr. Jiří Pavlík, PhD.

Požadavky ke zkoušce:

Texty zadané pro konání zkoušky v akademickém roce 2017/2018:

Evangelium podle Jana, kap. 13-16

Evangelium podle Lukáše, kap. 6-9

Texty zadané pro konání zkoušky v akademickém roce 2016/2017:

Evangelium podle Jana, kap. 17-21

Evangelium podle Matouše, kap. 8-11

Povinná studijní literatura:

- BARTOŇ, Josef. Uvedení do novozákonní řečtiny. 4. vydání. Praha: Koniasch Latin Press, 2004. XII, 164 s. ISBN 80-86791-17-3.
- Novum Testamentum Graece. Post Eberhard et Erwin Nestle; communiter ediderunt Barbara et Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger; apparatus criticum novis curis elaboraverunt Barbara et Kurt Aland una cum Instituto Studiorum Textus Novi Testamenti Monasterii Westphaliae. Editione vicesima septima revisa. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 2001. [13], 89*, [3], 812 s.: mapy + příloha. ISBN 3-438-05100-1. (nebo novější vydání)
- PAVLÍK, Jiří – MUCHNOVÁ, Dagmar. Základy gramatiky novozákonní řečtiny [on-line]. c2016. Dostupné na <http://greek.herme.net/>.

Fakultativní studijní pomůcky:

- Mobilní aplikace "Novozákonní řečtina" pro iOS a Android.

Doplňující a pomocná literatura:

- NIEDERLE, Jindřich - NIEDERLE, Václav - VARCL, Ladislav. Mluvnice jazyka řeckého. 2. vydání. Praha: Scriptum, 1993. 288 s. ISBN 80-85528-24-X.
- PRACH, Václav - SCHULZ, Jaroslav Gustav. Řecko - český slovník. Attické tvary slovesné podle nápisů a rukopisů. 2. vydání. Praha: Vyšehrad, 2005. 728 s. ISBN 80-7021-796-0.
- SOUČEK, Josef Bohumil. Řecko - český slovník k Novému zákonu. 6. vydání. Praha: Kalich, 2003. 374 s. ISBN 80-7017-853-1.
- TICHÝ, Ladislav. Slovník novozákonní řečtiny. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství Burget, 2001. XII s., 192 s. ISBN 80-902798-5-6.

Doktorská zkouška z hebrejštiny

Anotace: Cílem je vybavit doktorandy na samostatnou přípravu ke zkoušce z hebrejského jazyka. Doktorand pracuje s lexikografickými, gramatickými příručkami a odbornou literaturou. Individuálně konzultuje zadanou zkušební látku s přednášejícím. Zkouška spočívá v četbě, překladu a gramatické interpretaci zadaného textu ze Starého zákona nebo z jiného pramenného textu také v závislosti na tématu disertační práce.

Přednášející: doc. Jiří Beneš, Th.D.

Cizí jazyk

V individuálním studijním plánu je tato povinnost uložena jednou za standardní dobu studia a je obvykle plánována ke splnění do třetího roku studia včetně.

Splnění povinnosti je potvrzováno zkouškou s výsledkem prospěl, kterou uděluje zkoušející.

Předmět potvrzuje aktivní znalost jednoho světového jazyka (**angličtiny** nebo **němčiny**) minimálně na úrovni C1. Student musí být schopen prezentovat badatelské výsledky písemně a ústně.

Doktorská zkouška z angličtiny

Anotace: Čtení odborných textů souvisejících s tématem disertační práce, zpracování anotací odborné literatury na téma disertační práce.

Přednášející: Mgr. Gerald Robert Ostiek, M.A.

Odborná literatura:

- Strettiová, Terezie Josefa, OP. Anglicko – český teologický slovník. 3. vydání. Praha: Karolinum, 2004. 82 s. ISBN 80-246-0867-7.
- Fronek, Josef. Velký anglicko-český a česko-anglický slovník. 1. vydání. Voznice: Leda, 2007. 1576 s. ISBN 978-80-7335-114-4
- Good News Bible: Today's English Version. [S.l.]: United Bible Societies, 1990. 931 s. ISBN 0-564-00421-9.

Doktorská zkouška z němčiny

Anotace: Čtení odborných textů souvisejících s tématem disertační práce, zpracování anotací odborné literatury na téma disertační práce.

Přednášející: Ing. Dagmar Pavlíková

Odborná literatura:

- Dreyer, Hilke – Schmitt, Richard. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. 1. vydání. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. 360 s., 2 s. přílohy. ISBN 3-19-007255-8.
- Lösungsschlüssel zum Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. 1. Auflage. Ismaning: Max Hueber Verlag, 2001. 68 s. ISBN 3-19-107255-1.
- Pavlíková, Dagmar. Malý německo – český a česko – německý teologický slovník A – Z. 1. vydání. Brno: L. Marek, 2002. 48 s. ISBN 80-86263-29-0.

Zahraniční stáž

Zahraniční stáž poskytuje studentovi prostor pro získání zahraničních zkušeností ve svém oboru. Student je povinen absolvovat zahraniční stáž v minimální délce tří měsíců. V odůvodněných případech může oborová rada rozložit stáž do tří badatelských pobytů (v knihovnách, archívech atd.) V individuálním studijním plánu je tato stáž obvykle uložena pro čtvrtý rok studia související s finalizací disertační práce.

Splnění povinnosti je potvrzováno zápočtem, který uděluje školitel - habilitovaný (akademický nebo vědecký pracovník) v pracovně právním vztahu s fakultou.

Další vědecká činnost

Další vědecká činnost poskytuje studentovi prostor pro získání zkušeností s různými podobami vědecké práce. Student tím prokazuje svou kompetenci vědecké tvůrčí práce.

V individuálním studijním plánu je tato povinnost obvykle uložena průběžně po dobu trvání standardní doby studia – přitom platí, že student je povinen minimálně jedenkrát za dobu studia ve standardní době splnit každou z těchto povinností: zveřejnění kritické recenze v odborném periodiku; publikace vědecké studie nebo článku v odborném periodiku nebo kapitoly v odborné monografii nebo odborné monografie; podání grantového projektu; aktivní účasti na mezinárodní konferenci a publikaci konferenčního příspěvku v odborném recenzovaném sborníku. Popularizační přednášky a osvětová činnost se nepovažují za povinnost další vědecké činnosti.

Splnění povinnosti je potvrzováno zápočtem, který uděluje školitel - habilitovaný (akademický nebo vědecký pracovník) po posouzení písemné zprávy studenta o způsobech plnění povinnosti.